

بنځه**د ناورو دودونو په لومو کې****د مارچ د اتمې نېټې په پلمه :**

دفرنګيانودمارچ دمیاشتی اتمه چه دلمریز کال دکب له اوه لسمې نېټې سره سمون خوری ، په ټولو پر مخ تللیو هیوادونو کې دبنځو دپیوستون نړیوالی ورځی په توګه لمانځل کیږی ، چی دهغه په ترڅ کې د هغو سر بندونکو او زړه ورو بنځو او نارینه وو لمانځنه کیږی کوم چی دپانګه والی نظام د مظالمو پر ضد پاڅیدل او ډیری سر بندنی بی وکړلی . مونږپه داسی حال کې چی دهغوی درناوی کوو، ددغی ورځی د رارسیدو له امله دهیواد او نړی بنځو ته مبارکی وایو .

مګر ځما دهیواد بنځی ته دغه ورځ لمانځل یو ((لوکس))کار دی دا ځکه چی هغی بیچاری لا دفیودالی او ماقبل فیودالی بیرته پاتی دودونو په لومو کې بنده پاتی ده .

په وروستیو کلونو کې چی هیواد باندی تیاره او ناپوهی خپره ده دنورو نا خوالو تر څنګ دبنځو دژوند د ودی او پر مختګ څرخ هم په ټپه ولاړه ده .

د دغوناخالو یوه بیلګه د ناورو دودونو شته والی ده چی دهغه جملی نه په ((بد)) ورکول او په ((بدل)) ورکول ، هغه ناوره دودونه دی چه لاهم دافغان نستان په کلیو او بانډو کې رواج لری .

په بد کې ورکول داسی ده چی : کله چی دکورنی یو غړی کوم جرم (قتل زنا او ورته جنايتونه)سرته ورسوی ،جرګه جوړیږی او دلانجی د پایته رسولو لپاره د مجرم دکورنی لور یا خور مقابل لوری ته دورکولو حکم صادروی . نو دغه نجلی یا بنځه چی په بدو ورکول شوی ده ، دژوند تر پایه پوری د بدمرغی شپي او ورځی تیروی او دپیغور او منتونو تر باران لاندی وی .باید وویل شی چی جرګه او مرکه وپارلی دودونه دی چی درناوی یی باید وشی، لیکن ځنی فیصلي چه نه پښتو سره او نه عدالت سره اړخ لګوی باید پریښودل شی ، چی دهغو څخه یو همدغه دبد ورکول او اخستلو ناوره دودونه دی .

بل ناوره دود چی د هیواد په ټولو کلیو او بانډو کې رواج لری په ((بدل)) ورکول دی او هغه داسی ده چی دنورو ناو رو دودونو لکه په جنګیانو باندی پیسی اخستل(ولوور) دځوانانو د ودونو په وړاندی لوی خنډ ، ده . نو کورنی ددی لپاره چی وکولی شی خپلو ځامنو ته واده وکړی خپل لور یا خور د بلی کورنی ځوی یا ورور ته ورکوی او داکار دبنځی درضائیت نه پرته سرته رسیری ، اود عمر تناسب هم پکی نه مراعات کیږی، ددی کار معنی داده چی باید خور دورور قربانی شی .

په افغانستان کې نور ناوره دودونه هم شته دی چی دبیرته پاتیوالی نښه ده .په نورو برخوکی هم دبنځو د ژوند شرایط د اندیښنی وړ دی، چی دغه حقیقت د رسمی سرچینو له خبرو څخه جوته کیدای شی . دبیلګی په توګه ، دافغانستان دبشر دحقوقو کمیسیون وایی چی یوازی په روان کال کې دبنځو په وړاندی د زور زیاتی او بد سلوک

۲۲۰۰ قضیې دغه کمیسیون ته رسېدلې دي ، چې د هغوی په هاند دنورو عواملو تر څنګ د بنسټونو او روزنې نشتوالی او دحکومت نه توجه، د دغو ناخوالو لاملونه دي .

لنډه داچې اقتصادي ، ټولنيز ، سياسي او امنيتي نیمګړتیاوې دافغانستان ټول خلک او په تیره بیا بنځی او ماشومان ډیر ځوروی ، خود دغو ناخوالو تر څنګ بنځه باید دنارینه وو دظلم او زیاتي پيټی هم پر اوږو ویسی او دناورو دودونود زهرجام هم وځنبي.

په پای کی دبنځی ستر مقام ته د درناوی سر ټیټوم او دهیواد رنځیدلی او ځپل سوی بنځو ته وایم : تر څو چی دخپل حق د لاس ته راوړلو په لاره کی بی امانه مبارزه ونه کئ چا دغه حق پخپل رضا نه درکوی ، نو باید ودیږو او وڅوځیږو او که نه همداسی زار او ویجاړ به پاتی یو . لکه اجمل خټک چی وایی:

ملګرو تش په لوګیدو ونه شو
ځی چه لمبه شو داخپل ځان وسیزو
دنوی گل د خصماني دپاره
د زور خورلی گلستان وسیزو